

BOEKBESPREKINGEN

W. A. Gaunt, J. W. Osborn, A. R. ten Cate: *Advances in dental histology*. A dental practitioners handbook no. 6. 104 pag, 83 afb. J. Wright & Sons Ltd., Bristol 1967. Prijs £ -/19/6.

Het voor ons liggende boekje is blijkens de inleiding bedoeld als syllabus voor de pre-klinische tandheelkundige studenten van Guy's Hospital in Londen. Het vertoont er alle kenmerken van.

In een aantal capita selecta worden in een enigszins willekeurige volgorde die onderwerpen behandeld die in de hedendaagse studieboeken niet of te kort aan de orde komen. Jammer genoeg dragen zij ook de kenmerken van een collegedictaat: vele hoofdstukken zijn zonder voorkennis van het behandelde niet duidelijk genoeg. Het hoofdstuk (XIII) over de glazuurvorming is daar een voorbeeld van. De bewijsvoering dat de amelogenese een uitscheidingsproces is en geen afsnoering van de borstel van Tomes van de ameloblast en het ontstaan van de Tomes-borstel zelf worden in 14 regels afgedaan (blz. 71). Deze bondigheid doet de duidelijkheid geen goed.

De illustraties, die zeer eenvoudig zijn, vertonen hinderlijke slordigheden: fig. 35 bijvoorbeeld is door een drukfout slechts na een langdurige studie te begrijpen. De figuren 65 en 66 vertonen enige onjuistheden die aan het betoog afbreuk doen.

Samenvattend kan gezegd worden dat dit boek inderdaad een overzicht geeft van nieuwe vondsten op tandheelkundig-histologisch gebied, maar op een wijze die een redelijke kennis van de klassieke histologie veronderstelt.

Voor de geïnteresseerde studenten en voor allen die bij hun werk behoefte hebben aan inzicht in de microscopische bouw van gebitselementen kan ik dit boekje met enig voorbehoud aanbevelen.

J. Visser

Prof. Dr. R. Hotz: *Festsitzende Apparatur in der Kieferorthopädie, Technik und Methodik*. 106 pag. Hans Huber, Stuttgart 1967. Prijs 36 DM.

Hotz heeft zich in de titel van dit, op een pocketuitgave gelijkende en in wat klein lettertype uitgevoerde boekje, niettemin laten leiden door de modetendens de orthodontie een ruimere jas aan te meten. Voor zijn eerder verschenen, veel geraadpleegde en in het Engels vertaalde „Orthodontie in der täglichen Praxis”, met de beschrijving van velerlei ook functionele apparaten, ware de naam orthopedie meer op zijn plaats geweest dan voor dit werk met zijn uiteenzettingen op zuiver mechanisch gebied.

Tot de vaste apparatuur rekent de auteur het gebruik van enkele ban-

den om plaatselijk in de tandboog de beweging beter te kunnen beheersen, de incidentele combinatie van een band met een plaatapparaat en natuurlijk de behandelingsmethoden, waarbij men zich uitsluitend van banden en bogen bedient. In deze laatste categorie onderscheidt hij starre, half-elastische en elastische buccale bogen. De voorbeelden geven steeds edgewise-slotjes aan, maar beginners wordt aangeraden twin-arch-slotjes met ligaturen te gebruiken.

Hoewel de indicatie tot de doorsnede van de boogdraden duidelijk is omschreven, zal men tevergeefs zoeken naar de beschrijving van bepaalde behandelingssystemen als bijvoorbeeld de twin-arch en de edgewise-arch. De schrijver beperkt zich tot een persoonlijke interpretatie van zijn ervaringen sinds vele jaren met een gering of een groter aantal roestvrij stalen banden en tot de reacties die bij een zodanig gebruik te verwachten zijn.

De headgear en de linguale boog met hulpveertjes zijn slechts summier aan bod gekomen. Dat kan niet anders in een bestek van maar honderd bladzijden, ook al neemt de orthodontische historie, nog nimmer zo compact weergegeven, bijzonder weinig ruimte in.

De schrijver en zijn medewerkers zijn er weer in geslaagd hun uitgebreide technische en klinische ervaring en hun kennis van de literatuur, op prettig aandoende wijze met de tekst te verweven; zo tussen de regels door worden diverse heilige huisjes ondermijnd.

De tekeningen laten aan duidelijkheid niets te wensen over, maar de voorbeelden met mondfoto's tonen aan, dat niet steeds het met banden bereikbare doel volledig is nagestreefd.

Het boekje geeft waardevolle praktische aanwijzingen voor degenen die bepaalde afwijkingen eenvoudiger en gemakkelijker willen behandelen, dan alleen met plaatapparatuur en voor degenen die hun kaakorthopedische (!) therapie willen verruimen tot die afwijkingen, welke banden vereisen.

C. Booy

D. P. Walther: *Orthodontic notes*. 2e druk. 219 pag., 78 afb., John Wright and Sons Limited, Bristol 1967. Prijs 21 s.

Blijkens het voorbericht zijn deze notities, waartoe vele gegevens zijn ontleend aan andere publikaties, bedoeld als een basis voor de studie zowel van de „undergraduate” als de „postgraduate” student.

Het boek bevat hoofdstukken over de normale groei en ontwikkeling, normale occlusie, malocclusie, etiologie, behandeling, lip- en gehemelte-spleten, ontwerp van de orthodontische apparatuur, uitneembare en vaste apparaten. In drie aanhangsels worden respectievelijk onderzoek en behandelingsplan, definities en een aantal publikaties voor verdere studie besproken.

Gezien het gecompliceerde karakter van deze „notes” is het niet wel doenlijk een gedetailleerde bespreking van elk hoofdstuk te geven. Referent

moet zich dus tot het vermelden van een algemene indruk bepalen. Het komt hem voor dat een poging is gedaan om zoveel mogelijk factoren te vermelden welke in de orthodontie van belang kunnen zijn. Dit heeft enerzijds geleid tot een summiere bespreking, waarbij onduidelijkheden overblijven voor de „undergraduate” student. Anderzijds is de informatie voor „postgraduate” studenten onvoldoende, maar zij kan worden beschouwd als een aansporing tot verdere studie, waarbij de literatuuropgaven van nut zijn. Enkele kanttekeningen mogen dit illustreren.

Zoals te verwachten was is veel aandacht besteed aan musculaire factoren bij de orthodontische diagnose en therapie. Of dit werkelijk zo belangrijk is, is nog niet aangetoond.

De auteur dwaalt wat af van zijn systematische opzet wanneer hij bij de bespreking van lokale factoren ook de behandeling vermeldt. Enige zeer opmerkelijke zaken zijn, dat bij ruimtegebrek extractie van hoektanden wordt overwogen, dat aan de groei bij de behandeling van klasse II-afwijkingen geen woord wordt gewijd en dat geen enkel behandelingsresultaat wordt getoond.

Dat bij de therapie van klasse III-afwijkingen als eerste punt voor behandeling wordt genoemd dat in de bovenkaak eerste premolaren kunnen worden geëxtraheerd, zal misschien voor bepaalde gevallen gelden. Het lijkt referent echter onjuist om dit als de eerste mogelijkheid te noemen.

Ook al wordt op de osteotomie van de onderkaak uitgebreid ingegaan, een illustratie van de diverse soorten schroeven ontbreekt, ofschoon ze wel worden genoemd.

De „anterior component of force” wordt op een onjuiste wijze geïnterpreteerd.

Zo zijn er verschillende punten te noemen die bedenkingen oproepen. In het algemeen wil de auteur te veel bespreken in een te klein bestek. Dit kan voor de student aanleiding zijn om door de bomen het bos niet meer te zien. Door anderzijds verschillende zaken min of meer „en bagatelle” af te doen, wordt een te eenvoudig beeld gegeven. Het ware beter geweest om in plaats van de besproken apparaten wat dieper in te gaan op factoren als b.v. de groei. Voor de apparatuur kan dan beter worden verwezen naar andere leerboeken.

Over het geheel genomen lijkt het boekje zonder uitvoerige toelichting minder geschikt voor het onderwijs aan de tandheelkundige student. De specialist in opleiding kan er wellicht iets van zijn gading in vinden.

H. Boersma